

ЦЕНТРАЛНА ИЗБИРАТЕЛНА КОМИСИЯ
ОБЩЕСТВЕН СЪВЕТ

ПРОТОКОЛ

№ 70

На 12.01.2018 г. се проведе заседание на **Обществения съвет към ЦИК**.

ПРИСЪСТВАХА: **Тодор Гунчев** – председател

Федерация на независимите студентски дружества

Михаела Доцова – зам.-председател

Институт за модерна политика и асоциация на младите юристи

Стоил Цицелков – зам.-председател

Европейска асоциация за защита на човешките права в България

Надежда Гологанова – Гражданска инициатива за свободни и демократични избори

Румяна Дечева - Европейска асоциация за защита на човешките права в България

Велко Милоев – Българско сдружение за честни избори и граждански права – Плевен

По скайп взе участие:

Стефан Манов – Българско сдружение за честни избори и граждански права – Пловдив

Заседанието бе открито в 16 часа и 30 минути и председателствано от господин **Тодор Гунчев** – председател на **Обществения съвет към ЦИК**.

* * *

ПРЕДС. ТОДОР ГУНЧЕВ: Колеги, добре дошли! Честита Нова година!

Откривам първото заседание за 2018 г. на Обществения съвет. За съжаление няма да може всички, които ми се искаше да присъстват. Михаела Доцова се извини, че преди 17.00 часа няма да може да участва. Аз за съжаление също мога присъствам до 17.30 часа.

Дневният ред, който съм ви изпратил е абсолютно пожелателен, но чисто процедурно трябва да го гласуваме, за да знаем, че сме го приели и съответно изменили.

Д н е в е н р е д:

1. Обсъждане на направените симулации за електронно гласуване.
Доклад. Анализ. Становище на Обществения съвет.
2. Отговор на „Добро управление“.
3. Предстоящи дейности на Обществения съвет за 2018 г.
4. Разни.

Има ли някой нещо да добави, да коментира.

СТЕФАН МАНОВ: Нямаме време да разгледаме всички тези точки.

ПРЕДС. ТОДОР ГУНЧЕВ: Аз също мисля, че няма да имаме време.

Отговора „Добро управление“ успяхте ли да го прочетете?

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Отваря ми нашия файл, а техни коментари не се виждат.

СТЕФАН МАНОВ: Прочетох всички коментари внимателно.

ПРЕДС. ТОДОР ГУНЧЕВ: Не присъства Дончо Пачиков, Евелина също и Стефан Марков и Стоилов ги няма също. Добре е заедно да го обсъждаме. Но повечето, които участвахме в проекта сме тук, така че да започваме точка по точка.

По първа точка – Обсъждане на направените симулации за електронно гласуване, анализа и становището някой нещо иска ли да каже по отношение на това? Предлагам Велко Милоев да каже няколко думи по отношение на текста, който е подготвил.

ВЕЛКО МИЛОЕВ: Аз изпратих текста. Всеки който е имал желание може да го види. Нося няколко разпечатки. Кажете какви са

предложенията за промени, за поправки, за допълнения. Аз няма смисъл да го представям. Аз го бях обяснил доста. Разпечатката е без коментарите.

ПРЕДС. ТОДОР ГУНЧЕВ: Първото ми предложение е свързано с това, което трябва да се добави. Две неща смятам, че трябва да се добавят. Първото е свързано с кръглата маса. Мисля, че в самото предложение, което казвам и декларацията точките, които са отдолу би трябвало да го запишем. С оглед на това, което е направено до момента Обществения съвет запази своята постоянна позиция за широк обществен дебат и ще организира възможно най-скоро втората кръгла маса за обсъждане на това нещо. Да влезе в самите точки.

Второ, самата трета точка законови технически решения, ние самите трябва да предложим нещо, което да е свързано с по-голяма информираност.

Отделно обръщам внимание за едно нещо, което не знам доколко сте на ясно, но предстои една много важна промяна в рамките на нашето европейско председателство. Изтича преходния срок за регламента за защита на личните данни. Това до голяма степен обвързва абсолютно всички оператори на лични данни касаещи всички. Там не се прави разлика между частен оператор както би могъл да бъде един хотел или някой мобилен оператор и публичните, които са НС включително и ЦИК и ЕСГРАОН като оператор на лични данни. Там се вменяват доста сериозни задължения, а това по какъв начин е включено в цялостната концепция за разработване на електронно гласуване, аз самия не го видях.

Има конкретни две изисквания. Едното касае задължителното изискване всеки един оператор да осигури доказуема възможност за забравяне личните данни на всеки един, който участва. Това до голяма степен отговаря според мен, на един от въпросите, които поставихме по време на симулациите и то беше свързан с това как се гарантира тайната на вота. Защото, ако към настоящия момент може да осигурим една криптирана и сигурна връзка за представяне на пренасяне на една информация от едно място до друго, ние трябва да гарантираме, че това нещо по някакъв начин няма да излезе извън рамките на така наречената изборна администрация. Тоест няма някой от вън в някакъв момент да

разполага с информацията. Така или иначе за радост или за съжаление цялостната информационна мрежа през която се минава в България, както и в целия Европейския съюз не е публична, не е държавна. Тя е частна и се базира както на частни интереси и компании, така и на частно изградени трасета за пренос на данни през които данните минават в абсолютно първичен вид. Говоря абсолютно лаически. Но там са данните в основен вид и там колкото и ние да криптираме, те имат доста сериозен достъп до всичко това, което се подава.

Така че по този въпрос аз поемам ангажименти и Велко, ако разреши ще предложи текст от няколко изречения.

ВЕЛКО МИЛОЕВ: Това е наш документ.

ПРЕДС. ТОДОР ГУНЧЕВ: Това до голяма степен е свързано със защита на личните данни. Защото април месец изтича, а м. май изтича преходния период и от там нататък всичката защита на лични данни за всяка една дейност би трябвало да се запази.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Включително и аз приложения такива широко използвани като фейсбук и какви ли не трябва всеки да бъде европейски гражданин или човек, който пребивава на територията на Европейския съюз трябва да има достъп до собствената си информация и да може да получи потвърждение, че пожелана от него информация е перманентно заличена от сървърите, което е един от големите проблеми в момента между европейските институции и американския частен информационен бизнес. Това създава една чисто нова ситуация, която най-вероятно ще има и малки колизии. Но подозирам, че в същата връзка е опита в момента на Европейския съюз за създаване на собствени компютри, за да може за първи път информацията да бъде държана в рамките на Европа и да не бъдат използвани тези частни центрове, компании и т.н.

ПРЕДС. ТОДОР ГУНЧЕВ: Стефан на ясно ли си, чул ли си какво става във Франция по тази тема? Имаш ли някаква странична извън медиите информация?

СТЕФАН МАНОВ: Нямам никаква информация и не съм се интересувал от тази тема и не знам до каква степен тези изисквания се

разширяват и върху темата за електронното дистанционно гласуване. Нямам представа.

Аз по скоро исках да видя докъде сме стигнали с нашите неща, които имахме като ангажимент да задвижим. Относно проекта виждам мнението в програмата. Нищо не върви в момента. Евентуално едва ли критерии могат да бъдат приети. Трябва да влезем в детайли. Мисля, че нямаме време за това. Исках по другата линия да видим. Има ли нещо от ЦИК да подкрепят като дейност?

ПРЕДС. ТОДОР ГУНЧЕВ: На мен ми харесва как е структурирал самото становище на Обществения съвет Велко и мисля, че по подобен начин трябва да е. аз също подкрепям това становище. Според мен трябва да има нещо като есенция отпред.

СТЕФАН МАНОВ: Специално за това нещо предлагам да видим предложенията в писмен вид, за да ги обсъждаме. Не ми се струва реално документа да го обсъждаме в момента. Не сме формулирали предложение. Специално за себе си говоря. Аз бих направил два, три параграфа. По тази точка в момента не виждам какво мога да кажа. Не виждам и смисъл да влизаме много дълбоко по нея. На ме ми се иска да преценим какво да направим най-бързо.

ВЕЛКО МИЛОЕВ: Трябва да го направим бързо защото, ако не го направим до края на януари става безсмислено.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Напълно подкрепям всичко написано от Велко. Единствено не исках да го пиша, тъй като не съм участвала доста дълго време. А вие присъствахте и на конференции и на самите симуляции. Затова искам да ви попитам дали ви се струва редно в този кратък документ да се споменат два аспекта.

Първият е, че този доклад за добрите практики, както многократно беше споменавано има сериозни недостатъци. Има и подвеждаща информация. Моето желание е не да правим дисекция на този доклад, което не го намирам за наша дейност, а по скоро да споменем, че състоянието с електронното гласуване в целия свят е много динамичен процес. И Общественият съвет гледайки в перспектива към следващите избори по скоро би се ангажирал с това да следи тези процеси в страните,

особено в тези страни, за които някой в България е преценил, че са от по-сериозен интерес и периодично на тези кръгли маси и това да го обвържем със следващата кръгла маса, на тези кръгли маси да се изнася информация за запознаване и на широката общественост и на Централната избирателна комисия и на други, включително и с кратки становища и към Правната комисия, която също има интерес в тези процеси.

Вместо да влизаме в дисекция на въпросния доклад, по скоро да споменем и съм готова да дам няколко примера. Първият е Финландия, за които пише че те са се отказали. Финландия е взела решение постепенно за преминаване към електронно гласуване по начина по който то се прави в Естония.

Приемайки духа на Велко конструктивно да се предлага това, което ние може да направим като Обществен съвет имам предложение, което да бъде една от обосновките за следващата кръгла маса по електронното гласуване. Основно ние се позоваваме на обществения интерес, който е в това да бъдем информирани за целия този процес, което за съжаление не винаги се случва. От друга страна имаме винаги възможности да използваме различните други дейности, за да показваме, че четем, че следим и сме информирани и да даваме нещо конструктивно.

ПРЕДС. ТОДОР ГУНЧЕВ: Аз съм съгласен с Руми. Това което аз смятам и затова го написах, като не го написах конкретно, но аз също смятам, че информацията, която е в доклада е може би не съвсем пълна. Защото някои от нещата са направени от хора, които са направили една проста дисекция на публично достъпната информация, без да разполагат с вътрешна информация от изборни експерти, които са вътре в нещата. Като и някои от нещата може би липсват като цяло. Един от примерите е за Финландия. Друг от примерите касае както защита на личните данни, който не е упоменат вътре.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Има упоменаване, което не е толкова подробно. Има пет, шест реда, че влиза в сила от м. май и трябва да се съобразим.

ПРЕДС. ТОДОР ГУНЧЕВ: Това което аз имам предвид за упоменаването на регламента не е за отмяната на директивата и за

приемането на новия регламент, а за това до какво води това за публичните органи и до каква степен това е избегнато, като давам пример САЩ, по какъв начин там се прави защита на личните данни специално в изборния процес и запазването. Защото в някои от щатите не се използва и не се прави електронно гласуване. И това им е практика. Даже те имат решение в тази насока.

Да, смятам, че е редно да се добави подобна точка. Но за да не изпадаме в многословие и да не правим конкретно решение, защото Велко е прав, че не може да се бавим повече.

Аз предлагам съвсем конкретно нещо. Руми кога можеш ли да формулираш нещо като предложение?

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Ако мислите, че Обществения съвет би подкрепил, аз мога да днес да го напиша и да го сложа като една от точките, това което Велко е подготвил.

Искам да ви попитам дали бихте се съгласили и нещо друго да вмъкнем. В този анализ има една претенция за суот анализ. Докато са пропуснати половината от изискванията за такъв анализ.

ВЕЛКО МИЛОЕВ: Не са пропуснати. Има ги. Възможности и рискове - силни страни и слаби страни по всяка точка, по всяка държава.

Тръгваме по линия на това, което Стефан правилно нарече рецензиране на доклада. Няма да е полезно. Ние трябва да извадим основни ключови теми. Обръщам ви внимание, че в този текст, който съм подготвил ние намекваме корупционен интерес. И сега на този фон да се заяждаме за Финландия ми се струват нива по-ниски по значимост. Обръщам ви също внимание, че в методическата част на доклада доста подробно са описали методологията, включително и случаите в които не са успели да получат достатъчно информация. Тази част доказва, че е направено едно разумно усилие за договор от 40 000 лв. да се събере информация. Ние да доказваме, че нещо не са успели да намерят е много възможно.

ПРЕДС. ТОДОР ГУНЧЕВ: Аз съм против да правим рецензия. Най-малкото това е един договор, който е изпълнен и ние не сме нито рецензенти, нито критици на това нещо. Това е информация, която е

събрана и която за нас може би е полезна, може би е непълна. Може би в някои случаи не смятаме, че някои от нещата вътре са правилни, но това е направено от тях.

Стефан ти докога можеш да формулираш нещо като предложение, защото каза, че досега не си имал време?

СТЕФАН МАНОВ: Предполагам, че до вторник ще мога да формулирам.

ПРЕДС. ТОДОР ГУНЧЕВ: Предлагам решение на Обществения съвет.

Приемаме по принцип текста, който е направил Велко Милоев като към него се направят следните добавки от Румяна, мен и Стефан, както и от всеки един друг, който в срок до вторник на обяд изпрати тези препоръки или добавки към Велко директно.

ВЕЛКО МИЛОЕВ: Онлайн да се редактира. При един документ само от страница и половина мисля, че е добре и всеки ще може да гледа какво другите коментират и няма само върху мен да падне тежестта. Аз ще изпратя още тази вечер на Тодор този текст, който го имате разпечатан.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: И да се каже, че ще бъде отворен до вторник до еди колко си часа.

ПРЕДС. ТОДОР ГУНЧЕВ: Нещо ще добавя. Смятам, че Велко е прав за едно нещо. Понякога прекалено излизаме в ролята на говорещи експерти докато може да работим доста по-прагматично, както в случая имаме текст. Започваме да работим. Ако се забавим още седмица, две, три е безсмислено да правим каквото и да е усилие да правим това нещо. Тоест рискуваме при искането си да бъдем перфектни да изгубим смисъла от това, което правим.

ВЕЛКО МИЛОЕВ: Да уточним, че когато завърши редактирането Тодор ще го изпрати до мен.

ПРЕДС. ТОДОР ГУНЧЕВ: Предлагам това нещо да се изпрати до председателя на ЦИК, защото те трябва да са на ясно какво правим. Това е моето мнение. И съответно до медиите ще има списък по който ще изпратим становището.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Аз си мисля, че това е за медиите. На ЦИК ние ще им изпратим становище. За ЦИК това становище трябва да бъде по-детайлно и може би те биха могли да имат въпроси и да бъде представено на заседание. Докато според мен това е документ, който е за широката публика, а не е за специалистите.

ПРЕДС. ТОДОР ГУНЧЕВ: Трябва да информираме най-малко председателя на ЦИК.

ВЕЛКО МИЛОЕВ: Документът за мен е за обществеността. Тактично е да дадем на председателката на ЦИК един ден по-рано, за да каже с това съм съгласна.

ПРЕДС. ТОДОР ГУНЧЕВ: Да, редно е това нещо. Може ЦИК да е в някаква позиция или в някакво положение, което ние не го знаем. Ние не разполагаме с цялата информация по отношение на тяхната дейност.

Преминаваме към **втора точка.**

По отношение на проекта „Добро управление“. Моля да ми кажете вашето мнение. Аз ще кажа последен какво мисля. Така че моля да чуя вашето мнение по отношение на всички, които са чели коментарите как точно да процедираме. Като ви моля две неща да кажете. Първо по отношение на коментарите. И второ предложение на бъдещи действия. Включително и предложението нищо не правим.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Файла който можах да отворя беше само със задраскано в червено определени текстове. И аз мислих, че това е предложението. Аз не можах да видя коментари.

СТЕФАН МАНОВ: На телефон не се виждат коментари, но на компютър се вижда. Аз ги видях на компютъра. На телефона не излизаха коментарите.

ВЕЛКО МИЛОЕВ: Ние работим месеци по тези проекти. Имаме точка в дневния ред да обсъдим един доста неблагоприятен за нас отговор. Ако имате технически проблеми пишете предварително.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Мислех, че коментарите са задраскване с червено.

ПРЕДС. ТОДОР ГУНЧЕВ: Някой иска ли да каже нещо?

ВЕЛКО МИЛОЕВ: Първо те повтарят до голяма степен това, което знаем от заседанието на което бяхме и за което всички бяхме информирани и за възможните механизми. ЦИК е бенефициент и ще се отива на обществена поръчка, че нашите предложения са много гениални, но не се вписват в програмата с изключение на едно или две. Като положителното, което аз запомних беше последната точка на Тодор за информационния форум. Но общо взето казват за електронното гласуване задължително трябва да влезе в проекта, който вече има между „Добро управление“ и ЦИК. А за повечето теми казват, като отворим в началото на 2018 процедура за НПО-та заповядайте да участвате. Като наричат процедура на подбор.

Няма нито една тема за която да казват да.

СТЕФАН МАНОВ: Съгласен със с Велко.

ВЕЛКО МИЛОЕВ: В момента имам чувството за известна недоброжелателност субективно може би. Ако има тема, която най-добре да обяснява проблема и евентуалните положителни резултати, това са изборителните списъци. И получаваме един коментар, че тъй като не може да се измери промяната на общественото доверие преди и след дейностите значи няма да правим нищо. Това за мен е една недоброжелателна логика.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Може да се направят две социологически проучвания, едното в началото, другото в края и сравняваме резултата в рамките на половин година или една година.

ВЕЛКО МИЛОЕВ: Те са написали защо е много трудно, защото обществените нагласи са инерционни и траят много години и те са многофакторни. За мен това, че дори да не може да измерим импакта не значи, че не трябва да полагаме добронамерени усилия. А техния коментар това означава.

СТЕФАН МАНОВ: Моето впечатление е много близо до това на Велко. Няма тема, която да е одобрена не само във вида си, но и по същество. Навсякъде те казват малко или много, че те не са сходими с програмата. Може би действително има идеи, която може да се промушат през иглени уши. Втората такава, която може да се промуши през иглени уши е невалидните бюлетини. Критиките там са по скоро по формата, а не

по кардиналността на темата. Като казвам формата, формулирането на целите.

Общото впечатление ми е, че един голям труд в момента е абсолютно в задънена позиция. Поглеждайки бъдещето то се прокрадва и в това, което казахме преди ваканцията и решихме да се почука на вратата на ЦИК и да кажем, затова което сътворихме четири месеца доста тежък труд за какво давате пари. Нека да сме на ясно. Ако за нищо не искат да дадат да приключим с този въпрос, защото мисля че много време и енергия загубихме. От там нататък мисля, че всяка организация може да си преценява. Тъй като консорциум по тази програма няма как да участваме. Трябва като НПО. Там вече ние не сме реално титуляри на представителна власт и т.н. Мнението ми е да похлопаме на вратата на ЦИК и да видим черно на бяло какво могат да финансират от това, което формулирам. Ако кажат да, работим. Ако кажат не, до тук. Говоря като колектив.

ПРЕДС. ТОДОР ГУНЧЕВ: Три са основните неща, които исках да ви ги кажа. Имам две предложения.

Едно от нещата се покрива с това, което казаха Велко и Стефан. До голяма степен имаме леко неразбиране, недоброжелателност, неприемане както искате го наречете, но е чисто формално отговаряне на някои от нещата. Аз честно казано това го отчитам повече предимно на непознаване на спецификата и на чисто буквализъм при преглеждане на изискванията на самата Програма „Добро управление“ и индикаторите, които те трябва да спазват. А не на някаква недоброжелателност, че те не искат. По скоро те чисто механично, понеже не разбират нещата са ги погледнали. Опитали са се да видят нещо. Съпоставяли са ги с нещата, които са одобрени и естествено те не стават. Като всеки един уважаващ себе си чиновник, който се притеснява да не направи нещо, което после да му коства работа, наказание или нещо друго. Това е по отношение на коментарите.

Михаела Доцова се присъединява към нас.

Второто нещо, което смятам, че е важно да се знае, че този труд като цяло и коментарите, които ние видяхме са ни полезни както за бъдещи действия, които ние може да предприемем, така и евентуално къде да ги насочим. Защото все пак „Добро управление“ не е единствената

финансираща програма и не е единственото място, от което може да се получи финансиране. Има програми, които са в Брюксел, има и световни програми. Има бюджет и на ЦИК, което се покрива Стефан с това, което ти каза.

Третото нещо, което е като акцент е, че може би ние някъде направихме грешка. Да кажем грешката аз съм я направил, че някои от целите, според мен трябваше още в самото начало това, което аз коментирах да се съпоставят с „Добро управление“ и по някакъв начин може би леко да ги трансформираме. И това което говорихме и с Велко и с Дончо да ги пречупим. Не зная до каква степен това щеше да промени самото първоначално описване на нещата. Не знам дали самите ние щяхме да искаме да го правим по този начин.

ВЕЛКО МИЛОЕВ: Писахме това, което мислехме, че може.

ПРЕДС. ТОДОР ГУНЧЕВ: Двете предложения, които са за нас. Първото е, че аз предлагам наистина да направим тази среща с ЦИК, но първо поемам ангажимента, че ще говоря с председателката на ЦИК и ще ѝ дам това, като становище, което е дошло от там и ще коментирам кое от тях е важно за тях, като дейности, които са разписани вътре. Аз вече съм ѝ дал това, което ние сме изготвили преди това. Сега ще дам коментарите, за да види и тя какво може да се направи.

Второто предложение е да се свържа аз или вие, имаме го това като база на дейности, да помислите откъде и какво може да направим и да разделим нещата на три. Едното е нещо, което ние продължаваме да си действаме като „Добро управление“ съответно чрез наши НПО-та, чрез сдружения на НПО-та, чрез Обществен съвет, чрез ЦИК или нещо друго.

Второто е това, което може да получим като финансиране през ЦИК както те не за едно, а за две неща казват директно, че би следвало да може да се включим в настоящия проект като дейности. Според мен няма как да се включим, но не пречи да кажем пред ЦИК, най-малкото за да видим от бюджета дали ще може да стане.

Трето, да помислим може би някои от дейностите да ги обединим и помислим самите ние, в рамките на някои от другите места как да ги изпълним. Това са моите неща.

Това което като грешка, което го отчитам е, че не настоях, Михаела беше абсолютно права, ние не трябваше да пишем каква ни е идеята, кой да го изпълнява това нещо. Трябваше да пишем, експертизата трябва да е еди-каква си. Защото по подобен начин написвайки го, че ние предполагахме, че 90 процента от нещата ще се изпълняват от Обществения съвет, със сигурност при тях се е формирало едно мнение, че те си пишат нещо, за да си го изпълняват.

ВЕЛКО МИЛОЕВ: Как аз да напиша проект, който да го изпълнява някоя организация.

ПРЕДС. ТОДОР ГУНЧЕВ: Конкретните ми предложения са две. Едното е да си направим среща-разговор с ЦИК. Второто е да си погледнем проектите, къде може да се кандидатства, какво може да се направи като корекция на дейностите и съответно да ги разделим по някакъв начин за външно финансиране, за ЦИК или „Добро управление“ кандидатстване като НПО-та.

ВЕЛКО МИЛОЕВ: Аз съм абсолютно за, като срещата с ЦИК трябва да е след като председателката е имала възможност да види материала и тя ще ни посъветва. Това е много важно за нас. Може да каже не ме занимавайте повече, а може да каже да седнем да поговорим. Може да направи контакт с „Добро управление“ по нейна преценка. Така че първата стъпка съм напълно съгласен със Стефан и Тодор да бъде даден материала на председателката на ЦИК и да видим нейната реакция какво ще ни посъветва.

Второ, да продължават особено тези хора, които са с опит Румяна и Надежда да са лицата на „Добро управление“. Когато отворят тази процедура, за която те говорят да видите изпълнима ли е, титанична ли е или нещо, което реално може да пренапишем някои от нашите идеи и да ги пуснем.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: На мен ми се струва, че предлагайки всичко това на Централната изборителна комисия, ние трябва да предложим като първоначални стъпки. Това за „Добро управление“ беше разписано като проект, който да бъде изпълняван в рамките на година, две. Докато в момента разговаряйки с Централната изборителна комисия, моята

препоръка би била да се направи в стъпки. И за мен на този етап като тема № 1 би била за недействителните гласове по причина, че всяка седмица се отварят нови помещения. И много скоро няма да останат помещения за отваряне и няма да има неунищожени бюлетини. Това е предложението да се огледат темите, както са направени и да се каже като начало предлагаме това.

СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Напълно съм съгласен с предложението за бюлетините. Да имаме нещо по-фокусирано и да кажем, ето това сега е важно в момента. Може и две неща да се предложат.

ВЕЛКО МИЛОЕВ: Тодор като председател подава този съществуващ материал на председателката на ЦИК. Обръща внимание, че тази тема е от особен интерес за нас и предполагам, че и за тях би трябвало да бъде. Не след дълго ще стане изпълнима.

МИХАЕЛА ДОЦОВА: Аз искам да допълня, защото подкрепям всички ви. За предложението към „Добро управление“ ние всъщност не се съсредоточихме върху конкретни важни теми, а малко разширихме проблематиката в желанието повече идеи да бъдат включени, повече инициативи, неща върху които са работили различни членове на Съвета през годините. И в тази връзка моето предложение може би е да огледаме отново темите и да редуцираме броя на темите, които желаем да предложим на ЦИК. В това число на първо време нищо няма да бъде заличено, нищо няма да бъде изхвърлено, защото това е труд, който трябва да бъде уважаван, а и всяка една идея е добра. Няма по-добра тема или по-малко значима тема.

И в тази връзка моето предложение е да подберем около три теми, които са важни и са обществено значими и които са актуални към момента и биха били най-полезни за следващите предстоящи избори и да проведем тези разговори с ЦИК. Междувременно всеки един от нас знаейки различните точки в предходното предложение към „Добро управление“, ако види подходяща донорска програма или възможност за реализация дори самоинициатива, самофинансиране и т.н., в това число разработване на някакъв анализ или стратегия, която един от членовете да си я разработи самостоятелно и Обществения съвет да го подкрепи и по този

начин да се покаже, че ние имаме високо експертно ниво и тогава другите неща да бъдат подготвени. Това ми е предложението.

ПРЕДС. ТОДОР ГУНЧЕВ: Аз общо взето това предложение го приемам, защото то развива това, което аз препоръчвам.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Първоначалното на Тодор беше по-добро, защото им даваше по-голям избор от теми и те самите да ги изберат тези три теми. А не ние да отидем с три теми и те да не харесат нито една от тях и после трябва да ходим с други три и т.н.

ПРЕДС. ТОДОР ГУНЧЕВ: Според мен нещата ще са микс от двете. Защото ние ще им предложим становището. Според мен няма как те да не разговарят нещо вътре и накрая ще изкристализират темите и ще се разделят точно на три. Може би дори на четири. Едните ще са абсолютно неприложими или поне отложени. Втората ще е спешна, за която имаме подкрепа на ЦИК. Третата ще са неща, които ще развием с външни донорски програми. И четвъртата ще е неща, които ще може да търсим ние самите с „Добро управление“ и тук нещо, което да правим. Така че това ще се случи. А ще излязат и други теми.

Михаела е права за едно нещо. Моят опит в проектите ме е убедил в прокарването на разни инициативи, че когато имаш по-малко като брой неща, за които настояваш, обикновено по-лесно стават нещата. Много по-лесно става като отидеш за едно или за две неща да убеждаваш и да действаш, отколкото за десет неща. Защото за десетте неща винаги влизаш в един дебат, една експертна размяна на становища. Ако искате нека да спрем за момента.

ВЕЛКО МИЛОЕВ: Ние излязохме с голям пакет, защото не желяхме да влизаме в спорове по между си. Аз със сигурност бих имал против поне една, две от тези теми, но правилно може би не влезнахме в този дебат. Съгласен съм с нуждата от приоретизация, но този документ, който получихме с коментарите трябва да го видят в ЦИК както ни го върнаха. Естествено, че по-нататък няма да искаме тест. Да го видят точно какво сме получили.

ПРЕДС. ТОДОР ГУНЧЕВ: Да започнем по тези три неща да работим специално за това нещо. Първо за срещата. Ние работейки първо

за срещата с ЦИК за отсяване по някакъв начин, за разделяне на темите и за търсене на други възможности или за прилагане, все пак има една ли две теми, които са леко спешни като времеви порядък.

Аз ви предлагам за тази тема специално, ако сте съгласни по това решение, което говорихме за темите, тази тема специално, ако ми разрешите аз ще коментирам с председателката на ЦИК и ще ви докладвам. Ако иска някой от вас да се включи в разговора ще се радвам също. Да може да коментираме и да видим по тези неща специално какво точно правим. Защото това което на мен ми се иска е да си следваме анализа, който ние имаме. Мисля че две години подред са записани в анализа препоръките за анализ на недействителни бюлетини.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: От 2013 г. от предишния Изборен кодекс.

ПРЕДС. ТОДОР ГУНЧЕВ: Така че това, което ние може да поискаме в момента, като напомням, че ние имаме одобрен принципно някакъв бюджет. Имаме одобрен принципно и анализа. Анализът освен това е представен и е разпратен на всички. Ние на базата на това може да стъпим и специално тази дейност да кажем, че тя е приоритетна от гледна точка не на важност, а на спешност и затова да разговаряме с председателката на ЦИК и съответно с ЦИК, как може възможно най-бързо да се задейства. Аз мисля, че ще срещнем някакво разбиране от тях, най-малкото да се опише какво правим от тук нататък. Ако това прецените може да го направим.

СТЕФАН МАНОВ: Исках да кажа, че междуременно изпратих на всички файла и качих в шервън вариант документа на Велко, а сега ви изпращам линк. Така че в оперативен порядък може да се работи. Съгласен съм с това, което каза Тодор. Имаме спешни неща, които трябва да вършим, за да не станат безсмислени след това. Подкрепям този подход.

Другото което исках да ви кажа, че е спешно. По имейл има документ вече на масата на ЦИК, техническо задание и изобщо задание за следващия етап на електронното гласуване. Ако искаме да се вмъкнем в процеса трябва сега, а не след няколко седмици когато ще са го приключили. Да идват на нашите заседания, за да има трансмисия.

ПРЕДС. ТОДОР ГУНЧЕВ: Благодаря.

Преминавам към точка разни.

Първото ние имаме одобрени мероприятия, има одобрени дейности, има одобрени участия и в мисии. На база на това наше решение ръководството на Обществения съвет заедно с помощта на някои хора сме успели да направим нещо като извадка за предстоящи дейности, които може да правим. И най-малкото може да се включат различни експерти в различни мисии, което на мен ми се иска още от сега да го стартираме, защото то касае Финландия след две седмици. Така че това, което на мен ми се иска е още от сега да започнем да разговаряме. И аз ще говоря с ЦИК да видим най-малкото поне един експерт от нашите да предложим да участва в подобна мисия, ако има подобна мисия или има подобна покана. Защото може и да няма подобна покана.

Второ, аз ще държа да си правим регулярни срещи с ЦИК. И ще държа по някакъв начин да ги регламентираме. Да знаем, че всеки първи вторник от месеца или всеки последен четвъртък от месеца ние имаме среща с ЦИК. За един час си казваме каквото имаме. Това го имам по принцип като потвърждение от председателката на ЦИК. Но след разговора ще трябва да го уточним.

Ще разчитам на Румяна Дечева специално за изборите за Финландия, защото ти си човека, който разбира и държа когато водим разговора за участие в изборите да те търсят теб, ако не възразяват колегите от Обществения съвет.

Трето, по отношение на залите. Следващата седмица ще отсъства ЦИК и имаме тяхното позволение да ползваме зали и кабинети, каквото ни трябва. Доколкото знам до края на месеца ще стане ясно те дали ще са тук.

На мен ми се иска и го казвам и това е във връзка със Силвия Томова, но не е редно Обществени съвет да кани който и да е външен, да се срещаме в коридора. Това тотално съм против да го правим.

СТЕФАН МАНОВ: Разбирам всичките съображения на ЦИК.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Защо трябва да се срещаме със Силвия Томова?

ПРЕДС. ТОДОР ГУНЧЕВ: С тях трябва да видим как върви проекта, който е за електронното гласуване. Така че това мога да поема като ангажимент.

СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Този списък с държави в които са изборите първоначално бях малко резервиран да го споделим много разширено, за да не стане да отворим кутията на Пандора. Сега си мисля, че е полезно да го споделим, за да може всеки да го допълни, да го види и да го обсъдим съвсем конкретно. Така че ако приемем да мога да го споделя. Това е списък с всичките избори в целия свят.

ПРЕДС. ТОДОР ГУНЧЕВ: Да го направим до тези, които са тук с изричната уговорка, че този списък не се разпространява извън рамките на Обществения съвет. Този списък не е задължителен. В смисъл, че тази информация, която е вътре не твърдим, че 100 процента е изчерпателна. От вчера има решение кога ще са изборите в Унгария. Така че ако може някой да допълни нещо ще се радвам. Даже ще е хубаво това да го направим публично. Може би ще го направим за коригиране по подобен начин както е другото.

СТЕФАН МАНОВ: До кого да пусна линка на шервън?

ПРЕДС. ТОДОР ГУНЧЕВ: Пусни го до мен.

ВЕЛКО МИЛОЕВ: Искам да направя пречистения текст без моите коментари.

ПРЕДС. ТОДОР ГУНЧЕВ: Да изпратим линка до тези, които сме тук реално участващи. Няма смисъл да се изпраща до всички. При всички случаи ще го изпратим след това до всички.

Колеги, помислете кога и как да организираме тази следваща среща публично.

СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Миналата среща основно я организира нашата организация. Моля някой да вземе инициативата. Аз ще го подкрепя много сериозно. Аз миналия път свърших много работа. Не се оплаквам. Това ни беше уговорката, че всяка организация ще се постарее за една от тези срещи.

СТЕФАН МАНОВ: Между 16 и 25 февруари ще съм в България. Така че ако правим нещо в този период може да присъствам.

ВЕЛКО МИЛОЕВ: Моето предложение е Стефан да направи контакт с Дома на Европа за този период, ако е възможно да запазим дата. Мисля че м. февруари е добре.

МИХАЕЛА ДОЦОВА: Аз съм за.

ПРЕДС. ТОДОР ГУНЧЕВ: Аз също смятам, че е редно.

Закривам заседанието.

(Закрито в 17 часа и 30 минути)

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Тодор Гунчев

Стенограф:

Силвия Михайлова